

CO SE ZLÝMI VINAŘI?

(kázání, evangelický sbor Krnov, neděle 13.3.2022)

Čtení: Izajáš 5,1-7
Evangelium podle Marka 12,1-12

Máte rádi víno? Ať už zralé hrozny nebo zpracované do tekuté podoby... Myslím, že obojí má pro nás příchut' slavnostního okamžiku, výjimečné chvíle, oslavy.

Ale této oslavě předchází obrovské množství práce!

Byli jste někdo někdy na vinici? Dokážete si představit dřinu, která předchází zprovoznění vinice? Dokážeme si představit trpělivost, kterou musí novopečený vinař vynaložit, než se dočká první úrody?

A tím spíše, když nemluvíme o vinici na jihomoravské úrodné půdě, ale v neúrodném pouštním Izraeli – kde bylo třeba odstranit kamení, aby se člověk vůbec dostal k půdě, do které šly nasadit semenáčky; kde bylo třeba vykopat studnu nebo zprovoznit nějaký zavlažovací systém, aby ty semenáčky nezahynuly horkem a suchem; kde bylo třeba postavit vysokou zeď nebo založit ostnatý živý plot, aby divoká zvěř, která cítila pastvu na míle daleko, nezruinovala celou práci během jedné dvou nocí.

To je začátek dvou velmi podobných biblických podobenství: Izajášova a Ježíšova...

Vinař jako obraz Hospodina, Boha zástupů, svatého Izraele; toho, který vysvobodil svůj lid z egyptského otroctví a uvedl do země, z níž odstranil, všechno „kamení“ (cizí bohy), které bránilo usazení, který jej vymezil plotem svého Zákona, vystavěl hlídkovou věž – Jeruzalém, vykopal lis – jeruzalémský chrám...

Vinice jako obraz Božího díla, Božího lidu; původně skupiny otroků, vyvolené a vypiplané Boží milostí v národ posvěcený; původně neúrodnou pláňku, vyšlechtěnou Boží láskou v prvotřídní odrůdu; původně sebranka a chátra, pro niž její okolí mělo jen pohrdání, Božím vedením vybudovaná v sílu, se kterou museli počítat i mocní králové... Vinař a vinice – vinař, který investoval do vinice obrovské úsilí a očekává nějakou odměnu, úrodu, ovoce...

Tady ovšem přichází zápletka: vinice žádnou úrodu nedá! V tomto místě se podobenství SZ a NZ liší: Izajáš vyčítá neúrodu národu jako celku, Ježíš vinu vidí na straně těch, kdo národ vedou.

Můžeme přemýšlet, co je první – jestli vejce nebo slepice – jestli je stav národa odrazem jeho představitelů, vzorů, elit anebo jestli jsou představitelé jen zástupci svých národů, jen ukázkovým vzorkem celku...

V každém případě oba příběhy končí soudem, přesněji řečeno otázkou po rozsudku. Izajáš chce po samotných Izraelcích, aby rozhodli spor mezi Vinařem a Jeho vinicí, Ježíš taky klade otázku (podle Marka na ni odpověděl sám, podle Matouše odpověděli posluchači – vykladači soudí, že Ježíš skutečně dal otázku, slyšel na ni odpověď a sám jen odpověď zopakoval; přičemž každý evangelista zaznamenal kousek).

Co má Pán Bůh udělat s neplodnou vinicí, s nerodícím fíkovníkem – s národem, který se zpronevěřil svému úkolu...

Tady se dostáváme k pointě: vinice je Izraelský národ, který měl být nositelem Boží Pravdy pro všechny národy, zprostředkovatelem Boží spásy pro celý svět, ale sám nebyl ochotný (ať už jako celek nebo ve svých vůdcích a představených) držet se Božího Zákona, Boží lásky a Božího milosrdenství.

A to i přes varování proroků, kteří volali po nápravě a varovali – v Božím Jménu žádali úrodu od vinice a jejích nájemců, ale byli zesměšňováni, odmítáni, týráni i zabíjeni – týmž národem, který je později začal vychvalovat a svatořečit...

Dokonce vlastního Božího Syna odmítli a zabili s absurdní představou: „To je dědic. Pojd'te, zabijeme ho a dědictví bude naše!“

Co má v takové chvíli dělat všemohoucí Vinař?

Možná si v tuto chvíli říkáme: Nás se to vlastně netýká. Dobře jim tak, Židům.

V historii církve to zaznělo nespočetněkrát a je to něco, za co bychom se jako křesťané měli velmi stydět a kát.

Samotná Bible nás učí, že se nemáme radovat z cizího neštěstí, ale radši se zamyslet nad sebou samými.

Když se apoštol Pavel v epistoletě Římanům zabývá otázkou židovského národa, připomíná právě obrázek sadu (on tedy mluví pro změnu o olivách), kde na starý strom byl naroubován roub; tenhle roub by se neměl povyšovat nad původní strom, protože kdykoli může dopadnout stejně – pokud neponese ovoce Pravdy, Spravedlnosti a Milosrdenství...

Biblická podobenství nesmíme číst se škodolibou radostí jako rozsudky nad druhými.

Jsou tu jako varování pro nás. Přesněji řečeno varování a povzbuzení.

Nejprve povzbuzení: Pán Bůh nás miluje láskou Stvořitele k Jeho stvoření, láskou Sadaře k Jeho vinici, láskou Otce ke svým dětem, třeba i nezdárným. Hospodin investoval do své vinice, Pán Bůh nám dává své Slovo pro orientaci v životě, dává nám Ducha svatého, který nás učí rozeznávat dobré od zlého. Je zdrojem, tím kořenem a kmenem, který ratolístkům dodává mizu, živiny, aby mohly přinést úrodu. Můžeme se o Něj opírat, Jej se držet a v Jeho Jménu žít životem naděje, radosti, lásky, Pravdy. Dokonce k nám poslal svého Syna Ježíše jako Učitele spravedlnosti a milosrdenství a jako Spasitele a Zachránce před hříchem a jeho ovocem, tedy smrtí.

Ale také varování: Jestliže jsme byli milostí vytrženi z neplodnosti, planosti a marnosti, jestliže do nás Pán Bůh vložil tolik svého úsilí, snažení svých služebníků, a dokonce i smrt svého Syna, pak bychom se měli odvděčit úrodou – ovocem lásky, radosti, pokoje, trpělivosti, laskavosti, dobroty, věrnosti, tichosti a sebeovládání (jak je vypisuje apoštol Galatským...). Nehrát si na vševědoucí vlastníky Božích pravd, ale pokorně naslouchat Božímu hlasu a hledat Boží vůli. Nehrát si na soudce nad ostatními hříšníky, ale trpělivě bojovat s vlastními selháními. Netvářit se jako dokonalí mezi beznadějnými, ale rozdávat lásku, pokoj, dobrotu a laskavost maličkým Božím, kteří nám jsou svěřeni do péče, které nám Pán Bůh staví do cesty.

Prosme Pána Boha o milost a dar Ducha svatého, aby se nám to dařilo, aby vinice Boží oplývala ovocem, z kterého budou všichni, a hlavně Vrchní Vinař mít radost a aby oslava – s tím nejlepším vínem – mohla začít.

Pane Bože, děkujeme Ti, že sis z nás, nenapravitelných hříšníků, vypiplal lid požehnaný. Děkujeme Ti za všechno úsilí, které jsi nám věnoval, za Tvé Slovo, které nás učí, povzbuzuje i napomíná, za Tvé odpuštění, které nás očišťuje a ospravedlňuje. Odpusť nám, že tak rádi druhé posuzujeme a odsuzujeme, že býváme škodolibí a jedovatí. A prosíme, obživuj nás mizou svého Ducha, abychom nesli dobré ovoce lásky, radosti a pokoje pro všechny kolem nás a Tobě k chvále.

AMEN!